

Sag C-500/18

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

30. juli 2018

Forelæggende ret:

Tribunalul Specializat Cluj / Rumænien

Afgørelse af:

2. maj 2018

Sagsøger:

AU

Sagsøgte:

Reliantco Investments LTD

Reliantco Investments LTD Limassol Sucursala București

Hovedsagens genstand

Sag vedrørende erklæring om ugyldighed og ansvar, hvorunder sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- a) En række kontraktvilkår i en aftale om handel med finansielle instrumenter på onlineplatformen www.ufx.com, som drives af selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD, erklæres urimelige og fjernes fra aftalen som følge af deres ugyldighed.
- b) Seks limiterede ordrer [limit orders], som sagsøgeren uploadede på platformen UFX den 13. januar 2017, erklæres ugyldige.
- c) De sagsøgte tilpligtes at betale 1 919 720 amerikanske dollar (herefter »USD«) og lovbestemte renter, beregnet fra den 13. januar 2017 og indtil betaling sker, principalt som erstatning for tab som følge af ansvar uden for kontraktforhold og subsidiært, idet parternes tidligere situation genoprettes, som en konsekvens af, at de limiterede ordrer erklæres ugyldige.

d) De sagsøgte tilpligtes at betale 191 972 USD som erstatning for ikke-økonomiske skader.

Genstand og retsgrundlag for den præjudicielle forelæggelse

Der anmodes på grundlag af artikel 267 TEUF om en fortolkning af artikel 4, stk. 1, nr. 12), i direktiv 2004/39/EF, artikel 2, litra b), i direktiv 93/13/EØF samt artikel 7, nr. 2), og artikel 17, stk. 1, litra c), i forordning (EU) nr. 1215/2012.

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal/kan den nationale ret ved fortolkning af begrebet »detailkunde« i artikel 4, [stk.] 1, nr. 12), i direktiv 2004/39/[EF] anvende de samme fortolkningskriterier, der definerer begrebet »forbruger« som omhandlet i artikel 2, litra b), i direktiv 93/13/EØF?
2. Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, på hvilke betingelser kan en »detailkunde« som omhandlet i direktiv 2004/[39/EF] da, i en tvist som den i hovedsagen omhandlede, være en forbruger? Og
3. Navnlig, udgør især den omstændighed, at en »detailkunde« som omhandlet i direktiv 2004/[39/EF] gennemfører mange handler i løbet af en relativt kort tidsperiode og investerer betydelige pengesummer i finansielle instrumenter som omhandlet i artikel 4, [stk. 1], nr. 17), i direktiv 2004/39/[EF], et relevant kriterium for at vurdere, om en »detailkunde« i direktivets forstand anses for at være en forbruger?
4. Kan og/eller skal den nationale ret, når den skal fastslå sin kompetence, idet retten skal fastslå, om den enkelte situation er omfattet af artikel 17, [stk.] 1, litra c), eller artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012, tage højde for det af sagsøgeren påberåbte materielle retsgrundlag – alene ansvar uden for kontraktforhold – som et retsmiddel i tilfælde af indgåelse af kontraktvilkår, som anses for urimelige i henhold til direktiv 93/13/EØF, således at den anvendelige materielle ret fastlægges i medfør af forordning (EF) nr. 864/2007 (Rom II-forordningen), eller bevirker sagsøgerens eventuelle egenskab af forbruger, at det materielle retsgrundlag for sagsøgerens påstand bliver irrelevant?

Anførte EU-retlige forskrifter

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29), artikel 2, litra b), og artikel 3, stk. 1.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, og 93/6/EØF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 93/22/EØF (EUT 2004, L 145, s. 1), artikel 1, stk. 2,

artikel 2, stk. 2, artikel 4, stk. 1, nr. 12), artikel 6, stk. 4, litra d), og artikel 19, stk. 2, 3 og 5.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (omarbejdning) (EUT 2012, L 351, s. 1), artikel 17, stk. 1, litra c), artikel 18, stk. 1, artikel 19, artikel 21, stk. 1, og artikel 25, stk. 4.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EFT 2008, L 177, s. 6), artikel 6, stk. 1 og 2.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT 2007, L 199, s. 40), artikel 2, stk. 1.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1286/2014 af 26. november 2014 om dokumenter med central information om sammensatte og forsikringsbaserede investeringsprodukter til detailinvestorer (PRIIP'er) (EUT 2014, L 352, s. 1), artikel 13, stk. 1.

Anførte nationale forskrifter

Den forelæggende ret har redegjort for en række nationale bestemmelser, som sagsøgeren har påberåbt sig i sit søgsmål, og som »kunne finde anvendelse i den foreliggende sag«, såfremt den antages til realitetsbehandling. Disse bestemmelser er imidlertid irrelevante for afgørelsen af spørgsmålet om retternes kompetence, som er genstanden for nærværende anmodning om præjudiciel afgørelse.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Den 15. november 2016 oprettede sagsøgeren en konto til nethandel på onlineplatformen www.ufx.com, som drives af selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD, og gav gennem platformen sit samtykke til UFX's vilkår og betingelser vedrørende handel med finansielle instrumenter af typen kontrakter for forskel [contracts for difference] (herefter »CFD«).
- 2 Sagsøgeren oprettede kontoen på platformen UFX ved anvendelse af et domæne tilhørende et kommercielt selskab og håndterede korrespondancen med selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD i sin egenskab af udviklingsdirektør i det nævnte kommercielle selskab.
- 3 Den 11. januar 2017 indgik sagsøgeren aftalen om fortjenesten som følge af handlen, og oplyste, at han havde til hensigt at udnytte de af selskabet

RELIANTCO INVESTMENTS LTD tilbødte handelstjenesteydelser, idet han erklærede, at han havde gennemlæst, forstået og accepteret tilbuddets vilkår og betingelser.

- 4 Under disse omstændigheder accepterede sagsøgeren at indgå en kundeaftale med selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD, i dets egenskab af tilsynsførende, som er autoriseret og reguleret på Cypern af det cypriotiske børstilsyn på de i aftalen anførte vilkår og betingelser vedrørende handelen med CFD.
- 5 I henhold til artikel 27 i aftalen mellem parterne skal alle tvister, der udspringer heraf eller har tilknytning hertil, bilægges af cypriotiske retter, og endvidere er den indgående aftale og samtlige forhold vedrørende handelen mellem parterne underlagt cypriotisk ret.
- 6 I perioden fra november 2016 til den 13. januar 2017 gennemførte sagsøgeren 197 handler med CFD og opnåede herved en fortjeneste på 644 413,53 USD.
- 7 Den 13. januar 2017 uploadede sagsøgeren seks limiterede ordrer vedrørende råoliens pris på platformen UFX. Sagsøgeren har gjort gældende, at han som følge af disse handler tabte hele den på kontoen til handel deponerede pengesum dvs. 1 919 720 USD.
- 8 Den 26. april 2017 anlagde sagsøgeren sag mod selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD på Cypern og selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD LIMASSOL SUCURSALA BUCUREȘTI (RELIANTCO INVESTMENTS LTD LIMASSOL, filialen i Bukarest) ved den forelæggende ret og gjorde gældende at have været offer for manipulation, som førte til, at han tabte den nævnte pengesum.
- 9 På denne baggrund har sagsøgeren påberåbt sig de sagsøgte ansvar uden for kontraktforhold som følge af overtrædelse af bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse. Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at en række kontraktvilkår erklæres urimelige og fjernes fra aftalen som følge af deres ugyldighed; at seks limiterede ordrer, som sagsøgeren uploadede på platformen UFX den 13. januar 2017, erklæres ugyldige; at de sagsøgte tilpligtes at betale 1 919 720 USD og lovbestemte renter, beregnet fra den 13. januar 2017 og indtil betaling sker, principalt som erstatning for tab som følge af ansvar uden for kontraktforhold og subsidiært, idet parternes tidligere situation genoprettes, som en konsekvens af, at de ovennævnte limiterede ordrer erklæres ugyldige; samt at de sagsøgte tilpligtes at betale 191 972 USD som erstatning for ikke-økonomiske skader.
- 10 I det væsentlige er sagsøgeren af den opfattelse, at de sagsøgte bærer ansvar uden for kontraktforhold som følge af overtrædelse af bestemmelserne om beskyttelse af vedkommende i egenskab af forbruger, fordi de sagsøgte dels ikke opfyldte deres lovmæssige forpligtelse til at oplyse, rådgive og advare ham med hensyn til de tilvejebragte tjenesteydelser og risiciene ved handelen på platformen UFX, dels

indførte en række urimelige kontraktvilkår i UFX-aftalen, der ikke blev individuelt forhandlet, bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser og er i strid med kravet om god tro, dels tilvejebragte mangelfulde tjenesteydelser vedrørende markedsføring og rådgivning om investeringer skjult som en række »personal trainer«-tjenesteydelser samt undlod at gennemføre ordrene ifølge de afgivne instruktioner, hvilket medførte tab.

- 11 I sit svarskrift har de sagsøgte fremsat indsigelse mod de rumænske retters kompetence og gjort gældende, at kompetencen tilkommer de cypriotiske retter.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 12 **De sagsøgte** har til støtte for deres indsigelse mod de rumænske retters kompetence fremført forskellige argumenter.
- 13 De har for det første gjort gældende, at parterne i UFX-aftalen indgik en gyldig værnetingsaftale til fordel for de cypriotiske retter i form af kontraktvilkåret i aftalens artikel 27.
- 14 For det andet har en cypriotisk ret, dvs. kredsdomstolen i Limassol, hvortil sagsøgeren havde indgivet ansøgning om anvendelse af en foreløbig foranstaltning om beslaglæggelse af den første sagsøgtes aktiver på Cypern, allerede udtalt sig og fastslået sin kompetence.
- 15 For det tredje er de sagsøgte af den opfattelse, at den af sagsøgeren påberåbte kompetence for de rumænske retter, som er baseret på bestemmelserne i artikel 17, stk. 1, litra c), sammenholdt med artikel 18 og 19 i forordning nr. 1215/2012, er udelukket, fordi det fremgår af forordningens artikel 25, stk. 1, at retten i tilfælde af bestridelse af værnetingsaftalens gyldighed skal efterprøve denne gyldighed efter loven i den medlemsstat, hvor parterne har aftalt værneting, dvs. i henhold til cypriotisk lovgivning.
- 16 For det fjerde har de sagsøgte gjort gældende, at søgsmålet efter deres opfattelse hviler på culpa in contrahendo, fordi sagsøgeren har nedlagt påstand om anerkendelse af ansvar uden for kontraktforhold i det væsentlige som følge af hævdet vildledende markedsføring og formodet forsømmelse af oplysningsforpligtelser forud for indgåelsen af en aftale, idet culpa in contrahendo udgør en forpligtelse uden for kontrakt i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 864/2007.
- 17 For det femte har de sagsøgte anført, at det ikke med klarhed kan fastlægges, om sagsøgeren baserer sig på det første tilfælde i artikel 17, stk. 1, litra c), i forordning nr. 1215/2012 (aftalen er indgået med en person, der udøver erhvervsmæssig virksomhed i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl) eller tilfældet i andet punktum i litra c) (på en hvilken som helst måde rette[s] sådan virksomhed mod denne medlemsstat eller mod flere stater inklusive denne medlemsstat, og aftalen er omfattet af den pågældende virksomhed).

- 18 Den første del af artikel 17, stk. 1, litra c), i forordning nr. 1215/2012 finder faktisk ikke anvendelse i tvisten, fordi den andet sagsøgte, der er et datterselskab til den første sagsøgte, ikke har ansatte eller udøver økonomisk virksomhed i Rumænien og endnu ikke har opnået autorisation til drift fra børstilsynet på Cypern, og endvidere markedsfører moderselskabet ikke handelstjenesteydelser direkte i Rumænien.
- 19 For det sjette har de sagsøgte fremsat indsigelse mod sagsøgerens egenskab af forbruger og gjort gældende, at han er en fysisk person, som har forfulgt et formål med gevinst for øje, dvs. at opnå en fortjeneste ved gennemførelse af handler med CFD, således at han ikke udøvede en ikke-erhvervmæssig virksomhed, men derimod en specifik erhvervmæssig virksomhed og under gennemførelsen af aftalen opnåede en fortjeneste på 644 413,53 USD som en følge af gennemførelsen af 197 handler i perioden fra november 2016 til den 13. januar 2017, hvoraf alene seks blev bestridt. Da sagsøgeren ikke handlede i egenskab af forbruger, finder bestemmelserne i artikel 19 i forordning nr. 1215/2012 ikke anvendelse. Endvidere skal egenskaben af forbruger fastlægges efter cypriotisk lov, og den cypriotiske ret har allerede taget forbehold med hensyn til, hvorvidt sagsøgeren har denne egenskab.
- 20 **Sagsøgeren** har nedlagt påstand om, at de sagsøgtes indsigelse forkastes, og gjort gældende, at de rumænske retter er kompetente til at træffe afgørelse om sagens realitet.
- 21 Sagsøgeren har nemlig gjort gældende, at værnetingsaftalen i UFX-aftalens artikel 27 er ulovlig, idet den er ugyldig som følge af manglende opfyldelse af betingelserne om materiel gyldighed efter loven i den pågældende medlemsstat som fastsat i artikel 21, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012, eller at aftalen under alle omstændigheder omfattes af en af undtagelserne i forordningens artikel 25, stk. 4.
- 22 Sagsøgeren har anført, at der i modsat fald ville være tale om en tilsidesættelse af bestemmelserne i artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1215/2012, som henviser til artikel 19 i afdeling »Kompetence i sager om forbrugeraftaler«. Efter sagsøgerens opfattelse er værnetingsaftalen i UFX-aftalen i strid med den sidstnævnte artikel, og sagsøgeren har nedlagt påstand om, at det erklæres, at denne værnetingsaftale har urimelig karakter. Som en konsekvens heraf hævder sagsøgeren, at dette kontraktvilkår er ugyldigt i henhold til bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse og ikke kan anses for at udgøre en gyldig værnetingsaftale til fordel for de cypriotiske retter.
- 23 Hvad angår de sagsøgtes argument baseret på dommen fra kredsdomstolen i Limassol har sagsøgeren anført, at dommen ikke er blevet endelig i den foreliggende sag, fordi den er blevet afsagt i henhold til artikel 35 i forordning nr. 1215/2012 med hensyn til foreløbige eller midlertidige foranstaltninger og ikke med hensyn til sagens realitet eller de rumænske retters almindelige kompetence.

- 24 Sagsøgeren har endvidere anført, at søgsmålets hævdede retsgrundlag i form af begrebet culpa in contrahendo ikke udelukker anvendelse af afdeling 4 i forordning nr. 1215/2012, eftersom formålet med den omhandlede afdeling er at beskytte forbrugernes interesser ud fra den materielle ret. Rationalet med denne retsbeskyttelse gøres illusorisk, såfremt der alene kan anlægges sager vedrørende ansvar i kontraktforhold, og det meget omfattende område med ansvar uden for kontraktforhold ville ikke være dækket af bestemmelsen.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 25 Den forelæggende ret finder, at det for at kunne fastlægge kompetencen i den foreliggende sag er nødvendigt at opnå en fortolkning af begrebet »detailkunde« i artikel 4, stk. 1, nr. 12), i direktiv 2004/39. Ligeledes finder retten det nødvendigt at få afklaret, hvorvidt den nationale ret kan og/eller skal tage højde for det af sagsøgeren påberåbte materielle retsgrundlag – alene ansvar uden for kontrakt – som et retsmiddel i tilfælde af indgåelse af kontraktvilkår, som anses for urimelige i henhold til direktiv 93/13, således at den anvendelige materielle lov fastlægges i medfør af forordning nr. 864/2007, eller hvorvidt sagsøgerens eventuelle egenskab af forbruger bevirker, at det materielle retsgrundlag for sagsøgerens anmodning bliver irrelevant.
- 26 Den forelæggende ret har bemærket, at sagsøgeren har baseret sit søgsmål på ansvar uden for kontraktforhold, med hensyn til hvilket den anvendelige materielle lov fastlægges i henhold til forordning nr. 864/2007, selv om sagsøgeren på samme tid også har egenskab af forbruger, og i en sådan situation ville vedkommendes søgsmål kunne omfattes af sager om kontraktforhold, således at kompetencen ville blive fastlagt i medfør af bestemmelserne i artikel 17, stk. 1, litra c), i forordning nr. 1215/2012.
- 27 Den forelæggende ret har ligeledes anført, at på den ene side har de sagsøgte bestridt sagsøgerens egenskab af forbruger og gjort gældende, at bestemmelserne i artikel 19 i forordning nr. 1215/2012 ikke finder anvendelse, at fastlæggelsen af egenskab af forbruger skal ske efter cypriotisk lov, og at den cypriotiske ret allerede har taget forbeholdt med hensyn til, hvorvidt sagsøgeren har denne egenskab. På den anden side hævder sagsøgeren, at begrebet »detailkunde« i artikel 4, stk. 1, nr. 12), i direktiv 2004/39 er sammenfaldende med begrebet »forbruger« i artikel 2, litra b), i direktiv 93/13.
- 28 Med hensyn til sidstnævnte argument fra sagsøgeren har den forelæggende ret taget forbehold. Retten har nemlig, fremhævet at »forbruger« defineres i artikel 2, litra b), i direktiv 93/13 som »en fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler ikke handler som led i sit erhverv«, hvorimod »detailkunde« defineres i artikel 4, stk. 1, nr. 12), i direktiv 2004/39 som kunde, som ikke er professionel kunde, idet begrebet »professionel kunde« omfatter personer, som skal være autoriseret eller reguleret for at kunne operere på de finansielle markeder.

- 29 Det fremgår derfor af fortolkningen af disse bestemmelser, at »forbruger« kun kan være en fysisk person, som ikke handler som led i sit erhverv, mens »detailkunde« kan være såvel en fysisk person som en juridisk person eller et andet foretagende end det i bilag II til direktiv 2004/39 omhandlede.
- 30 Den forelæggende ret har endvidere henvist til dom af 3. juli 1997, Benincasa (C-[269/95], EU:C:1997:337), hvor Domstolen fastslog, at »kun aftaler, der er indgået uden for og uafhængigt af enhver erhvervsmæssig virksomhed eller ethvert erhvervsmæssigt formål alene med henblik på at opfylde en persons private, personlige forbrug, er omfattet af [den] særlige ordning om forbrugerbeskyttelse, idet en sådan savner begrundelse i forbindelse med aftaler, der har erhvervsmæssigt formål«.
- 31 I denne sammenhæng har den forelæggende ret lagt vægt på de sagsøgtes erklæringer, hvorefter sagsøgeren gennemførte 197 handler i løbet af en tidsperiode på cirka tre måneder, opnåede en fortjeneste på 644 413,53 USD og alene bestred seks af de ovennævnte handler. Med udgangspunkt i de oplyste omstændigheder kan sagsøgeren i henhold til kriterierne i bilag II, stk. II, i direktiv 2004/39 kvalificeres som professionel kunde.
- 32 Den forelæggende ret har endvidere anført, at sagsøgeren oprettede kontoen på platformen UFX ved anvendelse af et domæne tilhørende et kommercielt selskab og håndterede korrespondancen med selskabet RELIANTCO INVESTMENTS LTD i sin egenskab af udviklingsdirektør i det nævnte kommercielle selskab.
- 33 Under disse omstændigheder finder retten det hensigtsmæssigt at få afklaret begreberne »detailkunde« og »forbruger«, og især at opnå vejledende eller obligatoriske kriterier, som de nationale retter kan anvende, når de skal fortolke et kontraktvilkår i lyset af EU-retten, idet det derefter påhviler den nationale ret i lyset af disse kriterier at fastlægge, hvorvidt den part, som påberåber sig sin egenskab af forbruger, opfylder betingelserne herfor.
- 34 Med hensyn til det fjerde spørgsmål præciseres det, at spørgsmålet er relevant i en sammenhæng, hvor den forelæggende ret skal vurdere sin kompetence og i givet fald – på grundlag af de eventuelle fortolkningskriterier, som fastsættes i besvarelsen af de tre første spørgsmål samt i lyset af fortolkningen af de ovennævnte bestemmelser i forordning nr. 1215/2012 – fastslå, om artikel 17, stk. 1, litra c), eller artikel 7, nr. 2, i forordning nr. 1215/2012 finder anvendelse.
- 35 I denne forbindelse er den forelæggende ret af den opfattelse, at afdeling 4 i forordning nr. 1215/2012 regulerer kompetencen i sager om forbrugeraftaler og således i princippet finder anvendelse på sager, som en forbruger anlægger på grundlag af en aftale, hvorimod det foreliggende søgsmål alene er baseret på ansvar uden for kontraktforhold, hvilket udelukker eksistensen af et kontraktforhold, og i denne situation rejses spørgsmålet om, hvorvidt kompetencen skal fastlægges i henhold til bestemmelserne i artikel 7, nr. 2), i afdeling 2 i forordning nr. 1215/2012.

- 36 På trods af at sagsøgeren har hævdet at de præjudicielle spørgsmål ikke er nødvendige eller relevante for at træffe afgørelse i hovedsagen, og har påberåbt sig teorien om »acte claire«, hvorimod de sagsøgte er af den opfattelse, at de af retten formulerede præjudicielle spørgsmål er nødvendige, finder den forelæggende ret under disse omstændigheder, at det for at kunne vurdere kompetencen i henhold til forordning nr. 1215/2012 er nødvendigt at forelægge Domstolen de nævnte spørgsmål med henblik på at opnå en fortolkning af de bestemmelser, som er relevante for at træffe afgørelse om indsigelsen om de rumænske retters manglende almindelige kompetence i overensstemmelse med formålet med de EU-retlige bestemmelser.

ARBEJDSDOKUMENT